
..... [p1] .....

+

Bruges, 27 Avril 1889.

Ami,

Je me suis empressé de donner lecture de votre lettre d'hier à Mgr l'Evêque; Sa Grandeur sera heureuse de recevoir Mr Camille Vercruysse,¹ tel jour de la semaine prochaine (commençant le 28 c^t), qui arrange le mieux ce dernier. Toutes les lettres du monde ne valent pas un entretien oral.

Je remets ce soir à Mr Eugène Vandamme un pli à votre adresse, contenant ce qui vous appartient, avec explications à l'appui.²

Dimanche, 28.

Je continue ma lettre, interrompue hier. J'allais oublier de vous dire, que rien ne doit vous empêcher de faire connaître à Mr Vercruysse la correspondance que nous avons eue ensemble et les ouvertures déjà faites auprès de Mgr l'Evêque. Le terrain est préparé, et la tâche de Mr Vercruysse facilitée; priez ce digne Monsieur de ne pas se présenter à l'Evêché le Mercredi matin; c'est alors que se réunit le conseil épiscopal. Les meilleures heures de la journée pour Mgr l'Evêque, celles où il est le plus libre, sont de 2 à 5 h. de l'après-midi.

..... [p2] .....

.....

- 1 Reeds enkele maanden werd gewerkt aan een plan om Gezelle vrij te stellen van parochiale taken. Nadat een eerste initiatief via de familie Bethune strandde in 1888, kon Gezelle in overleg met zijn pastoor Vyncke de steun verwerven van de familie Vercruysse. Rembry, en later de bisschop, konden hiermee instemmen op voorwaarde dat Gezelle een officieel ambt zou uitoefenen, waaraan weinig verplichtingen verbonden waren. Op 1 mei kwam Camille Vercruysse bij de bisschop op audiëntie. Op 8 mei bevestigde zijn schoonzuster Mathilde Van den Broeck dat ze een jaarrente zou uitkeren van 1500 frank. Op 22 mei werd Gezelle aangesteld als directeur van de Kortrijkse afdeling van de Franse Congregatie Filles de l'Enfant Jésus. (C. Verstraeten, *De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Ernest Rembry 1872-1899*. Gent: Cultureel Documentatiecentrum Rijksuniversiteit, 1987, p.288-289).
- 2 Gezelle belegde zijn spaargeld via Ernest Rembry en Joseph Soenens. Eugène Vandamme, die pendelde tussen Brugge en Kortrijk, was tussenpersoon voor het transport van de waardepapieren. (C. Verstraeten, *De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Ernest Rembry 1872-1899*. Gent: Cultureel Documentatiecentrum Rijksuniversiteit, 1987, p.264-265).

Réponse à votre postulat.³

Jube, domne, benedicere⁴ i.e. Jube tibipsi me benedicere,⁵ commandez-vous à vous-même de me bénir. L'ancienne liturgie a plusieurs phrases analogues.

“Ainsi parmi les Grecs, pour avertir les fidèles de se lever et de se tenir debout, le diacre ou le maître de cérémonie ne leur dit pas: Levez-vous, mais seulement: Commandez, jubete, comme s’il leur disait: commandez-vous à vous-mêmes de vous tenir debout. On voit aussi anciennement dans l’Eglise latine que le diacre, qui avertissait deux ou trois fois, pendant le service divin, de se tenir en silence, disait indifféremment: Tenez-vous en silence, faites silence, habete silentium, facite silentium, ou bien: Jubete silentium, commandez le silence, comme pour leur dire plus respectueusement: Imposez-vous silence, commandez-vous à vous-mêmes de demeurer en silence; c’est aussi ce qui fait dire à Pierre de Damien que cette expression, commandez de bénir, est une marque de respect et d’humilité, parce qu’on parle au prêtre comme s’il devait commander à quelqu’un de faire ce qu’on lui demande”.

(Le Brun. Explication des prières et des cérémonies de la Messe, Paris, 1829, pp. 176, 177.)

Tout à vous

Ern. Rembry

.....

3 Vertaling (Latijn): verzoek.

4 Gezelles interesse voor de uitdrukking "Jube, domne, benedicere" is waarschijnlijk van taalkundige aard. Vergelijk de behandeling in: *Loquela*: 8: (november 1888) 7, p.55-56 onder het lemma "zjupedomeno doen". Het is bekend dat Gezelle op dat ogenblik achterstand had met *Loquela*.

Vertaling (Latijn): Beveel, heer, te zegenen.

5 Vertaling (Latijn): Beveel uzelf mij te zegenen' of 'Heer, geef uzelf de opdracht mij te zegenen'.

Briefbeschrijving

Verzender	Rembry, Ernest
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	27-28/04/1889
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Ernest Rembry 1872-1899 / door Caroline Verstraeten. - Gent : Cultureel Documentatiecentrum Rijksuniversiteit, 1987, p.113-114

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 203 mm x 127 mm papier, wit papiersoort: 2 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	watermerk: C.G. & S., afbeelding, Nr 176, London
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6148
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.12427

Inhoud

Incipit	Je me suis empressé de donner lecture
Tekstsoort	brief
Talen	Frans; Latijn

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	27-28/04/1889, Brugge, Ernest Rembry aan [Guido Gezelle]
Editeur	Koen Calis; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
